

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sim@sim.dk
www.sim.dk

Sagsnr.
2015 - 9029

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg har d. 18.11.2015 stillet følgende spørgsmål nr. 50 (alm. del) til social- og indenrigsministeren, som hermed besvares.

Doknr.
293423

Spørgsmål nr. 50:

Dato
17-12-2015

"Vil ministeren levere en sammenlignelig oversigt fra de nordiske lande, som vi normalt sammenligner os med, der belyser eksisterende sanktionsmuligheder over for kommunerne i forbindelse med grove fejl i sagsbehandlingen på området for udsatte børn og unge?"

Svar:

1. Ministeriet har ved besvarelsen af spørgsmålet taget udgangspunkt i rapporten KommuneLOvene i Norden – En kartlegging og sammenligning, Høgskolen i Oslo og Akershus, 2013, rapport 13, som indeholder beskrivelser og sammenligninger af kommunalretlige forhold på daværende tidspunkt i Danmark, Finland, Norge og Sverige.

Det bemærkes, at rapporten indeholder overordnede og generelle beskrivelser af forholdene i de nævnte lande med udgangspunkt i den overordnede lovgivning om de styrelsesretlige forhold i kommunerne. Rapporten tager således ikke udgangspunkt i området for børn og unge.

Ministeriet har videre for så vidt angår Norge inddraget Statlig tilsyn med kommunesektoren – noen hovedtrekk, Marius Stub, der indgår som et bidrag i Nordisk Seminarium: Administrative sanktion – Utmaningar og möjligheter, Helsingfors, 2011, som er udgivet af Helsingfors Universitet og Nordisk Ministerråd. Det bemærkes, at dette bidrag heller ikke tager særskilt udgangspunkt i området for børn og unge.

2. For så vidt angår muligheden for at anvende sanktioner over for enkelte folkevalgte, fremgår det af KommuneLOvene i Norden – En kartlegging og sammenligning, pkt. 6.6.10, at der i alle lande er en vis adgang til at anvende strafsanktioner over for de enkelte medlemmer.

Der er ifølge rapporten ikke fastsat regler om anden sanktionering af enkelte folkevalgte i den overordnede kommunelovgivning i Finland, Norge eller Sverige.

I Norge er sanktioner ifølge rapporten mest aktuelle ved brud på tavshedspligten. Det vil i givet fald være en overtrædelse af straffeloven, som kan straffes med bøde eller fængsel.

I Sverige er der ikke adgang til at anvende straf for tjenestefejl over for folkevalgte i kommunalbestyrelser. Folkevalgte i nævn har ansvar for tjenestefejl i det omfang, at de behandler sager, der vedrører myndighedsudøvelse over for borgere. Det fremgår ikke af rapporten, hvilke(n) straf(fe) der kan blive tale om.

I Finland er en folkevalgt ifølge rapporten erstatningsansvarlig for fejlagtig adfærd, som forårsager skade for kommunen eller udenforstående. Et ansvar forudsætter en afgørelse herom ved domstolene.

I Danmark kan en folkevalgt straffes med bøde efter kommunestyrelseslovens § 61, hvis vedkommende forsægtigt eller groft uagtsomt har gjort sig skyldig i grov tilsidesættelse af de pligter, som den pågældendes hverv medfører.

For så vidt angår forholdene i Danmark kan i øvrigt henvises til svar af 22. oktober 2015 på SOU alm. del spørgsmål 111. Det kan hertil videre bemærkes, at det i Danmark ligeledes vil kunne strafsanktioneres, hvis et eller flere medlemmer af en kommunalbestyrelse ikke overholder sin tavshedspligt, jf. her straffelovens § 152 om tavshedspligt samt kommunestyrelseslovens § 61.

3. Ud over sanktioner rettet mod det enkelte medlem som følge af dennes manglende overholdelse af sine pligter kan de kommunale tilsynsmyndigheder reagere over for en kommunalbestyrelses beslutninger eller undladelser, hvis beslutningerne eller undladelserne vurderes at være i strid med lovgivningen. Det kan ske i form af suspension eller annullation af kommunale beslutninger, jf. kommunestyrelseslovens § 50 a, og anlæg af et anerkendelsessøgsmål, jf. kommunestyrelseslovens § 51.

I Finland, Norge og Sverige har tilsynsmyndigheden pligt til at ophæve ulovlige beslutninger.

For så vidt angår Norge fremgår videre af Statlig tilsyn med kommunesektoren – noen hovedtrekk, pkt. 3, at fylkesmannen som led i det løbende tilsyn med kommunerne kan give pålæg om at rette op på det ulovlige forhold. Det anføres videre, at det ved forberedelsen af lovgivningen blev drøftet, om staten inspireret af det danske system burde have mere vidtgående beføjelser i form af f.eks. tvangsbøder. Dette blev dog afvist under henvisning til, at man ikke mente, at sådanne regler ville få den tilsigtede virkning.

I Danmark kan en beslutning, der klart strider mod lovgivningen, hvis den er bragt til udførelse, kun suspenderes eller sættes ud af kraft, hvis 1) en part over for statsforvaltningen skriftligt fremsætter begæring herom, 2) der ikke efter anden lovgivning er en klageinstans og 3) væsentlige hensyn, særlig til private interesser, ikke taler herimod, jf. her kommunestyrelseslovens § 50 a, stk. 1.

Tilsynsmyndigheden kan herudover anvende tvangsbøder, erstatningssøgsmål og erstatningsretlig bod mod det enkelte medlem, jf. svar af 22. oktober 2015 på SOU alm. del spørgsmål 111 og kommunestyrelseslovens §§ 50 b-d.

4. På det grundlag kan opstilles følgende oversigt vedrørende de overordnede og generelle styrelsesretlige muligheder for at anvende strafferetlige og øvrige sanktioner over for enkelte ansvarlige medlemmer af kommunalbestyrelser i Danmark, Finland, Norge og Sverige:

Danmark	Finland	Norge	Sverige
Brud på tavshedspligten	Brud på tavshedspligten	Brud på tavshedspligten	Folkevalgte medlemmer af kommunalbestyrelser er ikke omfattet af strafferetlige sanktioner.
Bøde efter kommunestyrelseslovens § 61 ved grov tilsidesættelse af pligter, som følger af hvervet	Erstatningssøgsmål	Brud på stemmepligten	
Ophæve (annullere og suspendere) ulovlige beslutninger under visse betingelser	Pligt til at ophæve ulovlige beslutninger	Brud på mødepligten	Folkevalgte i nævn har ansvar for tjenestefejl ved sager om myndighedsudøvelse over for borgere.
Tvangsbøder		Pligt til at ophæve ulovlige beslutninger	Pligt til at ophæve ulovlige beslutninger
Erstatningssøgsmål			
Erstatningsretlig bod			
Anlæg af anerkendelsesøgsmål			

Med venlig hilsen
Karen Ellemann